

PODKAST SOM PRAKADEMISK BRO MELLOM TEORI OG PRAKSIS

Ingjerd Thon Hagaseth, *NTNU*

ABSTRACT:

Debatten om høyere utdannings arbeidslivsrelevans aktualiserer spørsmålet om hvordan universitetet kan åpnes mot verden uten at koblingen mellom teori og praksis reduseres til enkeltstående praksisinnslag. Artikkelen undersøker podkast som pedagogisk grep, og bruker dette som utgangspunkt for å drøfte hvordan et prakademisk læringsdesign kan utvikles gjennom integrasjon av begrep, kontekst og vurdering. Med utgangspunkt i utviklingsarbeid og pilotering av fleksible læringsstier i prosjektet *Fleks 2.0* analyseres hvordan podkast kan fungere som mer enn et digitalt supplement – som en strukturert arena for dialog mellom akademisk begrepsforståelse og profesjonell erfaring.

Artikkelen introduserer begrepet prakademisk som betegnelse på et læringsdesign der teori og praksis inngår i en gjensidig konstituerende dialog. Podkastene brukes som kontekstualiserende innganger til faglige problemstillinger, bearbeides gjennom casearbeid og integreres i vurderingsformer. Erfaringer fra pilotering og studenttilbakemeldinger viser at denne integrasjonen oppleves som meningsskapende. Studenter med arbeidserfaring får et språk for egne erfaringer, mens studenter uten praksiserfaring får konkrete referansepunkter for å forstå og anvende teori.

I lys av konstruktiv sammenheng (Biggs & Tang, 2011) og perspektiver på utdanningskvalitet (Stensaker mfl., 2022) argumenteres det for at podkast styrker både relevans og faglig fordypning når den inngår strukturelt i læringsdesignet. Det avgjørende er ikke formatet i seg selv, men hvordan det integreres i undervisningen. Artikkelen peker mot det prakademiske som en mulig retning for undervisningsutvikling, der akademisk begrepsforståelse og profesjonell erfaring utvikles sammen.

1. Å SLIPPE VERDEN INN: RELEVANS OG LÆRINGSDESIGN

Hva skjer når praksisfeltets stemmer ikke bare besøker undervisningen, men blir en del av den? I arbeidet med fleksible studier ble podkast utviklet som en måte å trekke verden inn i academia på – uke for uke. Erfaringene peker mot noe mer enn et nytt format: et læringsdesign der teori og erfaring utvikles i dialog. I denne artikkelen utforskes podkast som et konkret uttrykk for det jeg omtaler som et prakademisk prinsipp.

Debatten om arbeidslivsrelevans i høyere utdanning er tilbakevendende. Det stilles spørsmål ved om universitetene er tett nok koblet til samfunns- og arbeidsliv, om studentene forstår hva kunnskapen kan brukes til – og i mer polemiske øyeblikk omtales enkelte studier som «tullefag». Under retorikken

ligger en mer grunnleggende utfordring: Opplevs forbindelsen mellom teori og praksis som tydelig og meningsfull for studentene?

Forskning på utdanningskvalitet peker på at relevans ikke bare handler om mer praksis, men om sammenheng mellom læringsutbytter, aktiviteter og vurdering (Biggs & Tang, 2011). Når sammenhengene er svake, kan undervisningen fremstå fragmentert – selv om intensjonen er god. Stensaker mfl. (2022) understreker på sin side at utdanningskvalitet utvikles i skjæringspunktet mellom fag, studenter og samfunnsoppdrag. Relevans er dermed ikke et tillegg til kvalitet – det er en del av selve kvalitetsbegrepet.

Universiteter har lenge forsøkt å bygge bro til praksisfeltet gjennom gjesteforelesninger, case- og prosjektoppgaver, samt praksisperioder i profesjonsutdanninger. Slike tiltak kan være viktige, særlig når de er tett integrert i studieprogrammet. Samtidig finnes det mange eksempler på at møtet med praksisfeltet får en episodisk karakter – som enkeltstående innslag snarere enn som gjennomgående prinsippløst i læringsdesignet. Spørsmålet blir derfor strukturelt: Hvordan kan vi systematisk åpne universitetet mot verden – ikke bare gjennom en gjesteforelesning én gang i semesteret?

I arbeidet med fleksible læringsstier i prosjektet Fleks 2.0 ble podkast utviklet som ett av flere svar på spørsmålet om hvordan universitetet kan åpnes mot verden på en systematisk måte. Utviklingen sprang imidlertid ikke ut av teknologisk interesse, men av systematisk innsiktsarbeid. Erfaringer fra utviklingsarbeidet viste at gjennomføring i fleksible studieløp i mindre grad handler om motivasjon og i større grad om hvordan studiene er strukturert, støttet og gjort tilgjengelige. Studentene etterspurte særlig korte, fleksible og praksisnære ressurser som kunne brukes situasjonsavhengig i en travel studiehverdag, og som samtidig inngikk i tydelige læringsstier med synlig progresjon.

Utprøvingen av podkaster ble gjennomført i forbindelse med pilotering av emnet prosjektledelse på bachelorprogrammet i økonomi og ledelse i prosjektet Fleks 2.0. Studiet er ikke en profesjonsutdanning med praksisperioder, men et fag der studentene skal utvikle analytisk forståelse av komplekse praksissituasjoner uten nødvendigvis selv å være i praksis. Dette gjør det særlig relevant å undersøke hvordan et undervisningsdesign kan støtte en systematisk dialog mellom begrep og erfaring. Emnet prosjektledelse tilbys både som campusbasert og nettbasert variant, med felles faglig innhold, men med ulike studentgrupper og studieforutsetninger. De nettbaserte studentene kombinerer i stor grad studier med arbeid, mens campusstudentene i mindre grad har relevant yrkeserfaring. I et slikt emne er koblingen mellom teoretiske modeller og komplekse praksissituasjoner sentral, samtidig som studentenes erfaringsgrunnlag varierer betydelig. Dette gjorde emnet til en egnet kontekst for å utforske hvordan undervisningsdesign kan støtte en mer systematisk dialog mellom begrep og erfaring.

Podkast ble utviklet i dette spenningsfeltet – ikke som supplement, men som integrert del av læringsdesignet. Når formatet inngår i en strukturert læringssti, kontekstualiserer det fagstoff, synliggjør profesjonelle stemmer og styrker sammenhengene mellom teori og anvendelse. Slik kan podkast forstås som et pedagogisk grep for å trekke verden inn i akademien – og som en mulig inngang til å styrke utdanningskvalitet både i fleksible og campusbaserte studier.

2. KONTEKSTUELL LÆRING OG DET PRAKADEMISKE

Kunnskap utvikles ikke i et tomrom. Faglige begreper får betydning først når de settes i sammenheng med situasjoner, erfaringer og problemstillinger som oppleves som reelle (Dewey, 1938). Læring kan derfor forstås som kontekstuell: Den styrkes når studentene arbeider med teori i møte med konkrete praksiser, og når ulike kunnskapsformer – analytiske, erfaringsbaserte og relasjonelle – bringes i dialog.

I et slikt perspektiv er ikke anvendelse et siste trinn etter at teorien er «gjennomgått», men en integrert del av selve forståelsesprosessen. Dette harmonerer med Biggs og Tangs (2011) vektlegging av konstruktiv sammenheng. Dersom målet er dypere forståelse og profesjonell dømmekraft, må læringsutbytter, aktiviteter og vurderingsformer støtte integrasjonen mellom begrep og kontekst. Når praksisfeltets erfaringer opptrer som perifere innslag – for eksempel i en enkeltstående gjesteforelesning – kan de inspirere, men de strukturerer ikke læringen.

Erfaringer fra utvikling av fleksible studieløp har samtidig vist at kontekstualisering alene ikke er tilstrekkelig dersom den ikke inngår i en tydelig struktur. Studenter som kombinerer studier med arbeid og andre forpliktelser har særlig behov for læringsdesign som gjør sammenhengen mellom begrep, aktivitet og anvendelse eksplisitt. Når koblingen mellom teori og praksis blir tilfeldig eller episodisk, kan undervisningen oppleves fragmentert, selv om intensjonen er å gjøre den relevant. Dette aktualiserer behovet for et begrep som ikke bare beskriver praksisnærhet, men en mer systematisk integrasjon mellom akademisk kunnskap og profesjonell erfaring.

For å beskrive en slik integrasjon har jeg valgt å bruke begrepet prakademisk. Begrepet betegner ikke en mellomposisjon mellom teori og praksis, men et integrert kunnskapsrom der de utvikles gjensidig. I et prakademisk perspektiv utvikles forståelse i spennet mellom begrepsmessig presisjon og praksisens kompleksitet: Teori fungerer som analytisk redskap for å fortolke praksis, samtidig som praksis fungerer som korrektiv, nyansering og realitetstest for teorien (Schön, 1983).

Dette skiller det prakademiske fra mer generelle betegnelser som «praksisnær undervisning». Der praksisnærhet ofte handler om å illustrere teori med eksempler fra arbeidslivet, gjør det prakademiske integrasjonen mellom begrep og kontekst til et bærende prinsipp i hele læringsdesignet. Koblingen inngår i problemstillinger, arbeidsformer og vurderingsformer – ikke som illustrasjon, men som selve strukturen.

Begrepet fungerer dermed som et kvalitetsbegrep. I lys av Biggs og Tangs (2011) konstruktive sammenheng innebærer et prakademisk læringsdesign at studentene utvikler både analytisk og kontekstuell dømmekraft gjennom samstemte læringsprosesser. Samtidig synliggjør det, i tråd med Stensaker mfl. (2022), hvordan faglig fordypning og samfunnsrelevans ikke er motsetninger, men gjensidig avhengige dimensjoner av utdanningskvalitet.

Utfordringen blir da operasjonell: Hvordan kan et slikt prakademisk rom realiseres som en strukturert del av læringsdesignet? I arbeidet med fleksible læringsstier ble podkast utviklet som ett konkret svar – som en strukturert infrastruktur for å integrere praksisfeltets stemmer i selve læringsdesignet.

3. UTVIKLINGSARBEID OG PILOTERING

Utviklingsarbeidet sprang ut av et ønske om å bevege undervisningen fra vekt på reproduksjon av fagstoff til læringsformer som i større grad legger til rette for anvendelse, refleksjon og problemløsning i konkrete kontekster. Erfaringer fra utviklingsarbeidet tyder på at studenter har særlig behov for tydelig struktur og læringsstøtte for å se hvordan faglig kunnskap kan brukes i praksis. Når begreper forankres i gjenkjennelige situasjoner, styrkes både engasjement, utholdenhet og progresjon, særlig for studenter som kombinerer studier med arbeid og andre forpliktelser.

I arbeidet med læringsstier i Fleks 2.0 ble dette operasjonalisert gjennom et multimodalt læringsdesign bestående av korte introduksjonsvideoer, podkastepisoder, refleksjonsoppgaver, casearbeid og digitale tester. Hensikten var å skape tydelig progresjon og sammenheng i læringsarbeidet, der studentene møter praksisnære problemstillinger, arbeider analytisk med teori og anvender begrepene i nye sammenhenger. Arbeidet synliggjorde samtidig at struktur og støtte ikke står i motsetning til studentaktivitet, men er en forutsetning for at aktiviteten skal bli meningsskapende.

4. PODKAST SOM PRAKADEMISK INFRASTRUKTUR

Dersom det prakademiske skal være mer enn en intensjon, må det gis en konkret form i læringsdesignet. I utviklingen av fleksible emner ble podkast etablert som en slik struktur – ikke som et supplement, men som en integrert del av læringsstien. Ambisjonen var å gjøre dialogen mellom begrep og kontekst kontinuerlig og eksplisitt.

Podkastene er utviklet i emnet av faglærer, med ansvar for faglig innhold og programledelse, i samarbeid med personer fra praksisfeltet, og tar utgangspunkt i konkrete erfaringer fra prosjektarbeid i offentlig og privat sektor. Episodene er korte og tematiske, og fungerer som innganger til sentrale faglige problemstillinger i emnet. Studentene lytter til episodene som en del av læringsstien, og arbeider videre med temaene gjennom refleksjonsoppgaver, casearbeid og diskusjoner. Podkastene er dermed ikke selvstendige ressurser, men integrert i undervisningsdesignet og koblet til både arbeidskrav og vurdering.

I prosjektledelse-emnet inngår podkastene som tematiske innganger til sentrale faglige problemstillinger. Hver episode tar utgangspunkt i konkrete erfaringer fra praksisfeltet – dilemmaer, beslutningsprosesser, samarbeidsutfordringer – før studentene arbeider videre med teori, modeller og analytiske rammeverk. I stedet for at teorien presenteres isolert og deretter «illustreres», etableres det en motsatt bevegelse: Studentene møter praksisens kompleksitet først, og får deretter begreper som gjør det mulig å analysere og strukturere det de har hørt.

Denne rekkefølgen er ikke tilfeldig. Den er designet for å støtte en dobbel bevegelse: fra erfaring til analyse, og tilbake til nyansert forståelse av praksis.

Podkasten fungerer som en kontekstualiserende bro – en strukturert arena der profesjonelle stemmer inngår i læringsarbeidet på linje med faglitteraturen. I lys av Biggs og Tangs (2011) konstruktive sammenheng er podkasten ikke et selvstendig element, men koblet til både arbeidskrav og vurderingsformer. Studentene forventes å bruke innsiktene fra episodene aktivt i refleksjonsoppgaver, drøftinger og prosjektarbeid.

Samtidig har formatet en fleksibilitetsdimensjon. Studentene kan lytte situasjonsavhengig – i overganger mellom arbeid og studier, på vei til jobb eller i korte tidsvinduer i en travel hverdag. Denne tilgjengeligheten bidrar ikke bare til fleksibilitet, men til opplevelsen av sammenheng: Læringen beveger seg mellom kontekster sammen med studentene. Slik blir ikke praksisfeltet noe de «besøker» gjennom studiet, men noe som følger dem som en del av det faglige arbeidet.

Podkastens funksjon er infrastrukturell. Den etablerer en vedvarende kanal for dialog mellom akademisk begrepsforståelse og profesjonell erfaring. Den gjør det mulig å integrere eksterne stemmer uten at disse forblir perifere, og den bidrar til å operasjonalisere det prakademiske som et strukturelt prinsipp i læringsdesignet.

4.1. Et konkret eksempel: Interessenthåndtering

I temaet interessenthåndtering i prosjektledelse ble podkast brukt som inngang til arbeidet med teori om interessentanalyse og makt-påvirkningsmatriser, som er sentrale analytiske modeller i prosjektledelsesfaget. Episoden tok utgangspunkt i en prosjektleder som beskrev en konkret situasjon der motstridende forventninger fra ledelse, brukere og samarbeidspartnere skapte spenninger i prosjektet. Samtalen synliggjorde ikke bare strukturelle forhold, men også usikkerhet, relasjonelle vurderinger og etiske avveininger.

Studentene møtte dermed praksisens kompleksitet før de arbeidet systematisk med faglige modeller. I etterfølgende læringsaktiviteter ble de bedt om å analysere situasjonen ved hjelp av begreper fra

pensum: Hvem er primære og sekundære interessenter? Hvordan kan makt og legitimitet forstås i denne konteksten? Hvilke strategier fremstår som hensiktsmessige – og hvorfor?

Denne bevegelsen – fra fortelling til begrepsanalyse og tilbake til nyansert forståelse av praksis – er et eksempel på hvordan det prakademiske operasjonaliseres. Podkasten fungerer ikke som illustrasjon av teori, men som analytisk råmateriale. Teorien blir et redskap for å strukturere det studentene allerede har hørt, samtidig som praksisfortellingen utfordrer en forenklet eller mekanisk anvendelse av modellen.

4.2. Studentenes erfaringer

I den siste pilotgjennomføringen ble podkast og case integrert direkte i eksamensoppgaven. Studentene arbeidet med en praksisnær problemstilling forankret i podkastepisodene gjennom semesteret. Koblingen forsterket den prakademiske bevegelsen: Praksisfortellingen etablerte kontekst, teorien ga analyseverktøy, og eksamen ble en arena for integrert anvendelse snarere enn reproduksjon.

Erfaringene fra piloteringen viser at denne integrasjonen oppleves som meningsskapende. Studenter med arbeidserfaring beskriver at podkastene gir dem «et språk for noe de allerede har erfart», og at teorien blir et redskap for å strukturere og reflektere over egne situasjoner. For studenter uten relevant arbeidserfaring gir episodene innblikk i realistiske dilemmaer de forventer å møte senere. Flere omtaler dem som «knagger» å henge ny kunnskap på.

Praksisfortellingene fungerer dermed som referansepunkter som gjør teoretiske begreper lettere å forstå og anvende. Podkastene bidrar både til gjenkjennelse og til å etablere forestilte erfaringer. De gir studentene et erfaringsgrunnlag å arbeide analytisk med – også når de ennå ikke står i praksisfeltet. Samtidig rapporterer studentene at formatet gir fleksibilitet uten at faglig sammenheng svekkes. Episodene brukes situasjonsavhengig, men er tett koblet til arbeidskrav og vurdering. Når kontekstualisering bygges inn i strukturen, kan fleksibilitet kombineres med progresjon.

Evalueringsene peker særlig på kombinasjonen av podkast, casearbeid og praksisnær eksamen som læringsfremmende. Sammenhengen mellom teori og praksis blir tydelig når konkrete situasjoner introduseres, analyseres og anvendes i vurderingen. Flere studenter fremhever eksamen som stedet der forståelsen «falt på plass» – nettopp fordi teorien måtte brukes i en realistisk kontekst. Studentenes erfaringer gir indikasjoner på at et prakademisk læringsdesign oppleves som meningsfullt.

5. IMPLIKASJONER FOR UTDANNINGSKVALITET

Poenget er ikke at podkast fungerer godt i ett emne i prosjektledelse, men at erfaringene synliggjør en mulig retning for undervisningsutvikling som kan ha overføringsverdi til andre fagfelt. Selv om eksemplet er hentet fra økonomi- og ledelsesutdanning, er utfordringen med å integrere teori og praksis felles for mange fagfelt. Behovet for å integrere begrepsforståelse og praksiserfaring finnes i mange utdanninger, selv om praksisfeltet ser ulikt ut.

Når praksisfeltets stemmer inngår kontinuerlig og strukturert i læringsstien, utfordres forestillingen om at akademisk fordypning og arbeidslivsrelevans står i motsetning til hverandre. Erfaringene viser det motsatte: Mening og faglig dybde utvikles i den systematiske dialogen mellom begrep og erfaring. Utfordringen for høyere utdanning er derfor ikke å velge mellom det teoretiske og det praksisnære, men å designe undervisning der disse dimensjonene utvikles sammen. Det prakademiske representerer en slik tilnærming – et læringsdesign der akademisk begrepsforståelse og profesjonell erfaring inngår i en strukturert og gjensidig konstituerende dialog. Podkast er ett konkret uttrykk for dette prinsippet.

Et slikt perspektiv har også implikasjoner utover det enkelte emne. Når koblingen mellom begrep og kontekst gjøres strukturell, utfordres både forestillinger om akademisk identitet og måter vi forstår utdanningskvalitet på. Det prakademiske handler dermed ikke bare om metodevalg, men om hvordan

universitetet realiserer sitt samfunnsoppdrag gjennom konkrete valg av læringsaktiviteter, vurderingsformer og samarbeidsarenaer med praksisfeltet.

Erfaringene fra prosjektledelse-emnet representerer ikke et ferdig utviklet konsept, men et første eksempel på hvordan et prakademisk læringsdesign kan operasjonaliseres. Artikkelen bidrar derfor ikke i selve podkastformatet, men i å synliggjøre hvordan dialogen mellom begrep og kontekst kan gjøres til en strukturell del av undervisningsdesignet.

Tilsvarende prinsipper er senere prøvd ut i emnet bærekraftig innovasjon, med lignende erfaringer når det gjelder studentenes opplevelse av sammenheng mellom teori og praksis. Dette peker mot at det prakademiske ikke er knyttet til ett bestemt fag, men kan fungere som et generelt prinsipp for undervisningsdesign i utdanninger der studentenes erfaringsgrunnlag varierer. Erfaringene synliggjør samtidig behovet for å videreutvikle læringsformer som gjør dialogen mellom teori og praksis til en integrert del av læringsdesignet, og for å undersøke hvordan det prakademiske kan realiseres i andre emner, fag og studieformer.

Å åpne universitetet mot verden innebærer dermed ikke å redusere det akademiske, men å styrke det – gjennom undervisningsdesign som lar teori og praksis utvikles i dialog.

REFERANSER

- Biggs, J. & Tang, C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University* (4th ed.). Maidenhead: Open University Press.
- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan.
- Schön, D. A. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. New York: Basic Books.
- Stensaker, B., Maassen, P., Borgan, M., Oftebro, M. & Karseth, B. (2022). *Kvalitet i høyere utdanning – mellom styring og faglig autonomi*. Oslo: Universitetsforlaget.